

Enligt vår mening skulle en dylik åtgärd innebära en avsevärd kulturell nedrustning, som icke kan låta sig försvaras, allra minst som man har anledning räkna med att professuren kan återbesättas med fullt kompetent efterträdare till Beijer.

Vi vill också särskilt understryka, att ett uppförande av omförmälda professur på ordinarie stat icke medför någon i jämförelse med vad nu är förhållandet ökad kostnad för statsverket.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta, att den nu vid Stockholms högskola på övergångsstat upptagna personliga professuren i teaterhistoria för Agne Beijer från och med den 1 juli 1955 uppföres såsom en ordinarie professur vid högskolan.

Stockholm den 26 januari 1955

Gunnar Helén

Sture Henriksson

Elis Håstad

Torsten Andersson

i Brämhult

Nr 331

Av herr von Friesen m. fl., om ökat anslag till främjande av medicinsk forskning m. m.

I statsverkspropositionen, bil. 10: åttonde huvudtiteln (354) 5, statens medicinska forskningsråd: främjande av medicinsk forskning redovisas forskningsrådets anslagsäskanden, vilka innebära en anslagsökning med 1 225 000, därav 500 000 för medicinsk forskning i allmänhet, 500 000 till psykiatrisk forskning samt 225 000 till försvarsmedicinsk forskning. Departementschefen föreslår en anslagsökning av 500 000 kronor.

Det borde vara i hög grad önskvärt om forskningsrådets begäran kunde bifallas. Statsfinansiella betänkligheter måste givetvis här anmäla sig, men med hänsyn till frågans stora vikt icke minst när det gäller medborgarnas krav på förbättrad vård vid sjukdomar synes oss en ökning av propositionens anslagskrav befogad. Ehuru icke minst ur beredskapssynpunkt anslag till den försvarsmedicinska forskningen äro i högsta grad önskvärda avstå vi för närvarande från att föreslå de ökade medel som forskningsrådet begärt i detta avseende men hemställa om en ökning av anslaget med ytterligare 500 000 kronor.

Vad som i detta sammanhang alldeles särskilt måste uppmärksammas är den kliniska forskningens betydelse. I en rad föredrag vid av docent-

föreningen vid karolinska institutet anordnat informationsmöte den 17 december 1954 ha dessa synpunkter understrukits av flera framstående forskare (professor Georg Kahlson, överläkare Torgny Sjöstrand, docent Lars Troell m. fl.).

I professor Kahlsons föredrag framhålles beträffande medicinska forskningsrådet bl. a.:

Det medicinska forskningsrådets årliga anslagsmedel bör successivt ökas i överensstämmelse med rådets beräkningar och äskanden. De senaste årens uppsving även inom den kliniska forskningen bärs till stor del upp genom stöd från rådet. Redan bestående forskargrupper har kunnat konsolideras och förstärkas och helt nya grupper har vuxit fram med rådets stöd... Rådet behöver väsentligt större anslagsmedel, och dess pengar hör till de bäst använda inom vårt lands medicinska forskning.

Överläkare Sjöstrand framhåller beträffande den kliniska forskningen följande synpunkter:

Vad är orsaken till att den kliniska forskningen är så otillräckligt tillgodosedd med anslag i vårt land?

Först och främst får väl orsaken sökas däri, att de anslagsgivande myndigheterna ej inse den kliniska forskningens betydelse för sjukvården. Statens och kommunernas utgifter för sjukvården stiga också år från år beroende på att kraven på en effektiv sjukvård öka hand i hand med höjningen av levnadsstandarden. De stigande utgifterna provocera besparingar, vilka i första hand gå ut över laboratorierna, vars betydelse för sjukvården inte är lika uppenbar för sjukvårdsadministratörer och fullmäktige som behovet av vårdplatser och operationssalar. Man tycks också betrakta forskningen som en okontrollerbar utgiftspost, som skall täckas av staten och privat välgörenhet. Statssjukhusens administration anser, att utgifterna för forskningen skall utgå från ecklesiastikbudgeten och inte belasta sjukvårdens anslag. De akademiska instanserna anse i sin tur, att den rent praktiskt inriktade medicinska forskningen i första hand skall bekostas av sjukvårdens administration, då den utgör en del av sjukvården. Möjligheterna att få anslag från ecklesiastikstaten äro också mycket små. Under en lång följd av år ha anslagsäskandena från universitet och högskolor beskurits i hög grad. Ingen instans tycks vilja ta på sig det ekonomiska ansvaret för den kliniska forskningen. Den kanske viktigaste frågan är därför: av vilka medel skall den kliniska forskningen bekostas?

Till det senast anförda kan tilläggas att åtskilliga exempel kunna ges på riktigheten av överläkare Sjöstrands påpekande. Sålunda synas t. ex. vid jubileumskliniken i Göteborg inga medel för närvarande vara tillgängliga för anskaffande av viss dyrbar apparatur som kunde utnyttjas såväl för forskning som sjukvård. Den ofrånkomliga olägenheten med olika anslagsgivande myndigheter har blivit uppenbar. Medan den viktiga teoretiska forskningen får bidrag av insamlade medel, vill den för sjukvården ansvarige huvudmannen främst tillgodose sjukvårdens intressen. Den nödvändiga kliniska forskningen har därigenom blivit eftersatt. Synpunkterna ha också i viss mån beaktats av departementschefen (sid. 271 i prop.) där han yttrar: »Det råder ingen tvekan om att en förstärkning av den medi-

cinska forskningen med inriktning på den kliniska sidan är motiverad.» Ehuru höjningen av anslaget till medicinska forskningsrådet är i hög grad motiverad icke minst med hänsyn till penningvärdeförsämringen synes en ytterligare höjning nödvändig för att tillgodose just behovet av ökad klinisk forskning. Detta gäller även det psykiatriska forskningsområdet. Skall en tillfredsställande rekrytering äga rum till sinnessjukvården är det ofrånkomligt att läkarna beredas ökade möjligheter till forskning. De önskemål som framkommit från forskningsrådets sida om ett särskilt anslag på 500 000 kronor enbart till psykiatrisk forskning synas väl motiverade. En ökning med enbart 500 000 som departementschefen föreslår blir därför otillräcklig om även den medicinsk-kliniska forskningens berättigade önskemål skola tillgodoses.

Med stöd av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen till statens medicinska forskningsråd: främjande av medicinsk forskning måtte anvisa ett reservationsanslag å 2 500 000 kronor,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville giva till känna vad i motiveringen anförts om behovet av ökade anslag till klinisk forskning.

Stockholm den 26 januari 1955

Gerda Höjer

Edith Liljedahl

Bertil von Friesen

Olof Hammar